

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ
ОСВІТИ: УДОСКОНАЛЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО
КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ТА НАВЧАЛЬНОЇ
ДОКУМЕНТАЦІЇ**

**Збірник
матеріалів IV-ї Всеукраїнської
науково-методичної конференції**

13-15 квітня 2022 року, м. Одеса

У Збірнику опубліковано матеріали IV-ї Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти: удосконалення дистанційного контролю знань та навчальної документації», яка проходила 13-15 квітня 2022 року на базі Одеської національної академії харчових технологій в умовах воєнного стану з причини російсько-української війни.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

Рекомендовано до друку Оргкомітетом конференції

Редакційна колегія:

Богдан ЄГОРОВ	ректор Одеської національної академії харчових технологій, д.т.н., професор (Голова редакційної колегії)
Федір ТРИШИН	проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к.т.н., доцент (заступник Голови редакційної колегії)
Надія ДЕЦ	директорка Навчального центру організації освітнього процесу, к.т.н., доцентка
Любов ЛАНЖЕНКО	начальниця Навчального відділу НЦООП, к.т.н., доцентка
Оксана КРУЧЕК	начальниця Відділу контролю якості та моніторингу діяльності, к.т.н., доцентка
Юрій КОРНІЄНКО	начальник Відділу організації дистанційної роботи та навчання ЦІКТ, к.ф.-м.н., доцент
Валерій МУРАХОВСЬКИЙ	начальник Відділу ліцензування, акредитації та сертифікації НЦООП, к.ф.-м.н., доцент
Людмила РИЖЕНКО	методистка вищої категорії Навчального відділу НЦООП

Оргкомітет IV-ї Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти: удосконалення дистанційного контролю знань та навчальної документації» може не поділяти думку учасників. Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть учасники.

УДК 378.147

МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ В ДИСТАНЦІЙНІЙ ОСВІТІ

С.А. Памбук С.А., О.М. Голодонюк, Л.Я. Донець,
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса

Глобальні процеси та явища по всьому світі в останні роки раз за разом утворюють різні перешкоди для реалізації форм традиційного навчання, які раніше передбачали безпосередній контакт викладача зі студентами, обов'язку присутності студентів в навчальних аудиторіях та викладання

Незалежні від викладачів та студентів фактори сьогодення створюють низку перепонів для класичного спілкування та передачі знань від викладача та студента. Тому, останнім часом, саме форми дистанційного навчання набувають актуальності і розвитку.

По своїй суті, дистанційне навчання – це певна сукупність сучасних технологій, що не тільки забезпечують студентам вільний доступ до основного обсягу навчального матеріалу, але і надають можливість реалізувати інтерактивну взаємодію студентів і викладачів в процесі навчання. На сьогодні дистанційне навчання стає однією з найефективніших систем підготовки фахівців високого професійного рівня, незалежно від спеціальності та рівня освіти. Це пов'язано, з одного боку, з розвитком та широким розповсюдженням Інтернету та засобів телекомунікації, і, з іншого боку, можливістю реалізовувати повноцінне навчання майже незалежно від обмежуючих обставин сьогодення. Доступність комп'ютерів, смартфонів і Інтернет дає можливість спілкуватись та отримувати зворотній зв'язок від будь-якого студента, незалежно від місця його перебування. Але лише правильний вибір методів викладання дозволить налаштувати студента на процес отримання та засвоєння навчальної інформації та встановити з ним зворотній зв'язок.

Поступово переглядається і роль викладача при дистанційному навчанні: так, викладач при дистанційному навчанні розглядається не в якості основного джерела інформації, він перетворюється на організатора, консультанта, керівника та роботи студентів. Це, в свою чергу, потребує пошуку більш ефективних методів викладання і засобів навчання, основними функціями яких були б: інформуюча, мотивуюча, формуюча, систематизуюча та контролююча.

При дистанційному викладанні студенти повинні залишатись безпосередніми учасниками навчального процесу, а не тільки слухачами теоретичного матеріалу. Слід залучати студентів у вирішення поставлених (заздалегідь спланованих) завдань, проблемних змодельованих ситуацій. Також обов'язковою складовою дистанційного навчання є залучення кожного студента групи до роботи. В аудиторії активність і робота кожного окремого студента дуже просто оцінюється уважним викладачем. При дистанційному навчанні викладач стикається з рядом труднощів: студент може відволіктися та не приймати участі в обговоренні питання, інший студент може сумніва-

тись, соромитись та не приймати активної участі у розв'язанні завдань. Тому, при дистанційне навчання студентів повинно бути персоніфікованим [1].

Студентів необхідно залучити в три взаємопов'язані напрямки навчання, які пов'язані з їх професійною діяльністю [2]:

1) формальне навчання – здійснюється за відповідними освітніми програмами, навчальними планами; по завершенні формального навчання студенти отримують диплом державного зразка;

2) неформальне навчання, що здобувається в процесі в спілкуванні з керівниками, консультацій з викладачами;

3) інформальне навчання, що представляє собою накопичення досвіду в процесі отримання професійних знань і навичок в ході практичної діяльності.

Оскільки дистанційне навчання має свої відмінні риси, існує нагальна необхідність застосування особливої методики викладання для підвищення ефективності навчального процесу. Так, основний теоретичний матеріал доцільно надати на доступних для всіх студентів групи ресурсах у вигляді навчального посібника, в якому б основний теоретичний матеріал був викладений стисло (до 50 сторінок) у вигляді конспектів лекцій або тез з кожної дисципліни. Такий матеріал дозволить студентам без перешкод готуватись до підсумкової атестації, а також може бути пам'яткою після завершення процесу навчання в практичній роботі. Для кращого засвоєння практичної складової дисципліни слід будувати практичні заняття на принципах «кейс-стаді» (від англ. case study – «вивчення ситуації»), тобто пов'язувати розгляд теоретичних положень з прикладами з професійної діяльності.

Метод кейс-стаді відноситься до інтерактивних методів навчання, що є актуальним при дистанційному навчанні. Це метод аналізу конкретних ситуацій, він формує готовність приймати рішення, формує вміння вирішувати проблему. Головне його призначення полягає в створенні творчої, цілеспрямованої атмосфери в процесі навчання. При використанні цього методу перед слухачами ставиться завдання – освоїти теоретичні положення теми, оволодіти практичними навичками використання теоретичних знань. В ході заняття шляхом дискусії встановлюються причинно-наслідкові зв'язки, висувуються ключові проблеми і пропонуються різні варіанти їх вирішення.

Таким чином, метод кейс-стаді є актуальним методом викладання в дистанційній освіті, формує позитивну мотивацію до навчання, що сприяє інтелектуальному розвитку студентів, отриманню комунікативних навичок, а також підвищує професійну компетентність викладача. Самостійна підготовка слухачів, активна участь в обговоренні проблеми, моделювання і прогнозування розвитку ситуації – все це сприяє підвищенню ефективності навчання.

Список літератури:

1. Дистанційне навчання студентів: теорія і практика [Електронний збірник]: науково-методичні праці Херсонського державного університету / відп.ред. С.А. Омельчук. – Херсон : ХДУ, 2020. – 78 с.

2. Комінарець Т. В. Використання неформальної та інформальної освіти у процесі професійного вдосконалення педагога. Педагогічний альманах. 2018. Вип. 40. С. 115-121.

УДК 378.4.018.43:37.091.26

ТЕСТУВАННЯ ЯК БАЗОВИЙ МЕТОД КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

**Г.О. Ткачук, Л.В. Іванченкова, Л.Б. Скляр,
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса**

Форс-мажорні обставини, в яких знаходиться сучасна Україна, вимагають трансформації сучасних методів навчання. Пандемія останніх років та воєнні дії, які розпочалися з 24 лютого 2022 року, внесли значні зміни у навчальний процес, провокують широке застосування дистанційного навчання, що, в свою чергу, викликає низку проблем організаційного та методичного характеру. Стосовно спеціальності 071 «Облік і оподаткування», необхідність подальшого розвитку інструментарію системи тестування, яка широко застосовується в умовах відділеного спілкування із студентами, значно впливають потреба у забезпеченні високого рівня професійних компетентностей здобувачів вищої освіти та запровадження з 2022 року Єдиного фахового вступного випробування (ЄФВВ).

Метою нашого дослідження є аналіз якості когнітивних тестів, які використовуються в процесі навчання, систематизація недоліків сучасної практики тестування, виділення напрямів новітніх перспектив розвитку методу тестування в системі контролю знань студентів спеціальності 071 «Облік і оподаткування».

Когнітивні тести, що використовуються в освіті та навчанні – «це інструменти вимірювання, які складають основу для прийняття рішень» [1]. Перш за все вимірюється глибина знань студента з певного предмету. Але цього недостатньо для гарантування надбання необхідних професійних компетентностей. Важливою є спроможність майбутнього фахівця до розуміння та застосування отриманих знань, проведення аналізу та оцінки фахових процесів. Саме тому виникає потреба укласти тести різного когнітивного рівня.

Безумовно, практика тестування досить широко застосовується для проведення вхідного контролю, поточного контролю та оцінки рівня залишкових знань з певних дисциплін. Однак нагадаємо, що тестування у сфері вищої освіти проводиться для прийняття рішення щодо рівня професійної підготовки (компетентності) студента за конкретною спеціальністю, тобто має дати відповідь на питання, чи опанував майбутній випускник професійні компетенції та чи зможе він працювати за фахом? Тест, за допомогою якого можна отримати таку відповідь, називається «валідним тестом». Поняття «валідності» стосується «відповідності, значущості та корисності конкретних

44	ЗАСТОСУВАННЯ ВІРТУАЛЬНИХ ІНСТРУМЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «EVENT-ТЕХНОЛОГІЇ» НА ПРИКЛАДІ ІНТЕРАКТИВНОГО МЕТОДУ «МОЗКОВИЙ ШТУРМ» В.Ю. Скляр, Т.В. Кравчук, Ю.О. Халілова-Чуваєва	109
45	ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ І КОНТРОЛЮ В СУЧАСНИХ УМОВАХ О.П. Ощепков, С.О. Магденко	111
46	ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ О.В. Тарасова	113
47	МЕТОДИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ «ТЕХНОЛОГІЯ БРОДИЛЬНИХ ВИРОБНИЦТВ» О.Г. Тараненко, О.Б. Ткаченко, Н.В. Каменева	115
48	МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ В ДИСТАНЦІЙНІЙ ОСВІТІ С.А. Памбук С.А., О.М. Голодонюк, Л.Я. Донець	118
49	ТЕСТУВАННЯ ЯК БАЗОВИЙ МЕТОД КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ Г.О. Ткачук, Л.В. Іванченкова, Л.Б. Скляр	120
50	ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ У СУЧАСНОМУ СВІТІ А.К. Бурдо	122
51	ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ЛАБОРАТОРНОГО ПРАКТИКУМУ З ДИСЦИПЛІНИ «ПРОЦЕСИ І АПАРАТИ» У ДИСТАНЦІЙНОМУ РЕЖИМІ Н.В. Ружицька	124
52	ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ СПІЛКУВАННЯ З КУРАТОРСЬКОЮ ГРУПОЮ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ К.В. Стасюкова	126
53	ПРО ПРОВЕДЕННЯ ТЕСТУВАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ ТЕПЛО-ХОЛОДОТЕХНІКА² В СИСТЕМІ MOODLE О.Б. Василів, О.С. Тітлов	128
54	ДИСТАНЦІЙНИЙ КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ ЗА ДОПОМОГОЮ ТЕСТУВАННЯ С.В. Котлик, О.П. Соколова	130
55	ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІКТ ПРИ ВИКЛАДАННІ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН У ДИСТАНЦІЙНОМУ ФОРМАТІ О.М. Кічук, ВСП «Механіко-технологічний фаховий коледж ОНАХТ», м. Одеса	134
56	НЕОБХІДНІСТЬ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	136

² Теплохолодотехніка та альтернативні і відновлювані джерела енергії
Збірник матеріалів IV-ї Всеукраїнської науково-методичної конференції
«Забезпечення якості вищої освіти: підвищення ефективності використання інформаційних технологій у здійсненні освітнього процесу», 13-15 квітня 2022 р.